

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 10P/71/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4323201636
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jana Kosorínová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2023:4323201636.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice sudkyňou Mgr. Janou Kosorínovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: S. Y., nar. XX.XX.XXXX, t. č. Centrum pre deti a rodiny Komárno, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa z rodičov: matky - S. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Č.V. XXX, t. č. bytom S. Y. XX, C. a otca - W. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Č. XXX, t. č. ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, pracovisko Zlaté Moravce, za účasti Okresnej prokuratúry Levice, o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. U mal. S.I. Y., nar. XX.XX.XXXX sa n a r i a ě u j e ústavná starostlivosť, s miestom výkonu Centrum pre deti a rodiny Komárno, Ul. Mieru 3, Komárno.

II. Každý z rodičov je p o v i n ý prispievať na výživu mal. dieťaťa výživným v sume zodpovedajúcej 30 % sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, ktoré výživné sú povinní platiť vždy do 25-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred na účet Centra pre deti a rodiny Komárno, Ul. Mieru 3, Komárno, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, pracovisko Zlaté Moravce dňa 05.05.2023 doručil súdu návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletej S.. V návrhu, ako i na pojednávaní poukázal na to, že maloletá sa fakticky v Centre pre deti a rodiny Komárno (ďalej len „CDR“) nachádza od 19.05.2021, kedy bolo nariadené neodkladné opatrenie Okresným súdom Komárno. Následne bolo rozhodnuté o nariadení výchovného opatrenia, ktoré sa tiež realizuje v predmetnom zariadení. Poukázal na to, že

počas plynutia výchovného opatrenia bolo cieľom plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou, ako aj cieľom plánu výchovného opatrenia, pripraviť maloletú S. na zlúčenie spolu so súrodencami do jedného zariadenia. Úlohou CDR Komárno bolo dvakrát mesačne navštevovať s maloletou S. súrodencov v CDR Topoľčany, aby si zvykla na prostredie, do ktorého bude premiestnená a tiež začať s intenzívnou jazykovou prípravou maloletej, keďže sa v rodine profesionálnej náhradnej matky hovorí prevažne maďarským jazykom. Úlohou CDR Topoľčany bolo sprostredkovať stretnutia maloletej S. so súrodencami v priestoroch ich zariadenia a rezervovať miesto pre maloleté dieťa v ich zariadení. Avšak z objektívnych príčin, z dôvodu opakovaných ochorení dieťaťa, tiež aj ochorenia Covid a následne hospitalizácií maloletej S. v nemocnici, sa stretnutia so súrodencami v CDR Topoľčany uskutočnili celkovo dvakrát. Jedenkrát v rámci prípadovej konferencie dňa 29.09.2022 a potom už len jedenkrát, pričom po vzdialení sa profesionálnej náhradnej matky od maloletej S.Ó. to bolo pre dieťa veľmi

psychicky náročné. Dieťa bolo značne rozrušené, plačlivé a hádzalo sa o stenu. Maloletá S. sa nevedela ukládať ani za prítomnosti sociálnej pracovníčky centra, upokojila sa až po príchode profesionálnej matky. Po takomto emočnom vypätí maloletá S. na sestry vôbec nereagovala. Dňa 24.04.2023 sa konala spoločná prípadová konferencia v CDR Komárno, za účasti UPSV a R Nitra, CDR Komárno a CDR Topoľčany. Cieľom pracovného stretnutia bolo podrobné zhodnotenie aktuálne najlepšieho záujmu dieťaťa vzhľadom na uvedené skutočnosti. Výsledkom pracovného stretnutia bola spoločná dohoda na zmene cieľu plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou - sprostredkovanie náhradnej rodinnej starostlivosti maloletému dieťaťu formou pestúnskej starostlivosti a top vzhľadom na vek dieťaťa, viditeľne pretrvávajúcej potreby dieťaťa naďalej zotrvať v rodinnom prostredí a tiež z dôvodu psychickej a emočnej nepripravenosti dieťaťa na prechod do skupiny k súrodencom v CDR Topoľčany. Je v záujme maloletej, aby sa naučila komunikovať v slovenskom jazyku, z ktorého dôvodu nastúpi do slovenskej materskej školy. V súčasnosti je v záujme dieťaťa nariadenie ústavnej starostlivosti, keďže ani jeden z rodičov nie je schopný starostlivosť o maloletú vykonávať. Matka sa o dieťa zaujíma, je však v zahraničí a neplánuje sa vrátiť na Slovensko. Otec je vo výkone trestu, taktiež sa o dcéru zaujíma. Zo strany rodičov navrhol určiť minimálne výživné.

2. Súd rozhodol v neprítomnosti rodičov. Otec vykonáva trest odňatia slobody. V písomnom vyjadrení, súdu doručenom dňa 05.06.2023, súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti. Žiadal, aby maloletá S. bola premiestnená do CDR Topoľčany, nakoľko tam sú umiestnení jej súrodenci a bolo by vhodné, aby boli spolu. Svoje deti ľúbi a po prepustení z výkonu trestu sa o dcéry chce postarať. Výživné navrhol určiť podľa úvahy súdu. Matka doručenie predvolania mala vykázané, neúčast' ospravedlnila cestou navrhovateľa s tým, že sa nachádza v Holandsku. Súhlasila s návrhom. V mailovom vyjadrení (čl. 66) uviedla, že nechce, aby maloletá bola umiestnená navždy. Dieťa ľúbi, chce sa oň postarať aj o ďalšie deti, len sa musí snažiť, aby všetko bolo v poriadku.

3. Kolízny opatrovník s podaným návrhom súhlasil. Poukázal na to, že rodičia aktuálne starostlivosť o dieťa nevedia zabezpečiť. Žiadnu osobu, ktorá by vedela a bola ochotná prevziať o maloletú starostlivosť nevidujú. V CDR Komárno maloletá napreduje, zlepšil sa jej zdravotný stav. Zo strany rodičov navrhol určiť minimálne výživné.

4. Okresná prokurátorka poukázala na to, že nariadené výchovné opatrenie svoj účel nespĺnilo, keďže rodičia si svoje pomery neupravili. Matka je naďalej v zahraničí a otec vo výkone trestu. V súčasnosti je nariadenie ústavnej starostlivosti v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Zo strany rodičov navrhla taktiež určiť minimálne výživné.

5. Dokazovaním zistil súd tento skutkový stav:

Maloletá S. sa narodila z mimomanželského pomeru. Rodičia majú tiež vyživovaciu povinnosť k maloletej V., nar. XX.XX.XXXX, W., nar. XX.XX.XXXX a H., nar. XX.XX.XXXX, u ktorých je nariadená ústavná starostlivosť s miestom výkonu CDR Topoľčany. Matka má údajne ďalšiu vyživovaciu povinnosť k synovi zo súčasného vzťahu, ktorú skutočnosť súdu nepreukázala.

5.1. Maloletá S. bola na základe rozhodnutia o neodkladnom opatrení Okresného súdu Komárno zo dňa 18.05.2021 č. k. 9PPOm/2/2021-22 umiestnená do CDR Komárno z dôvodu, že matka sa o maloletú riadne nestarala, žila túlavým spôsobom života. V tom čase nebolo otcovstvo k dieťaťu uznané.

5.2. Uznesením zo dňa 27.10.2022 č. k. 10P/43/2022-74 Okresný súd Levice u maloletej S. nariadil výchovné opatrenie - pobyt v CDR Komárno na 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia za účelom nápravy rodinných a sociálnych pomerov. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 13.12.2022.

5.3. V rámci tohto konania tunajší súd uznesením zo dňa 09.06.2023 č. k. 10P/71/2023-52 uložil neodkladným opatrením do právoplatného skončenia konania, počnúc dňom 14.06.2023, naďalej zabezpečovať o maloletú S. starostlivosť. Dôvodom pre nariadenie neodkladného opatrenia bola skutočnosť, že účinnosť nariadeného výchovného opatrenia uplynula 13.06.2023.

5.4. Matka nie je na území Slovenskej republiky poberateľkou dávok a príspevkov vyplácaných príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Nepoberá dôchodkové dávky a podľa lustrácie

sociálnej poisťovne nie je SZČO, resp. zamestnanec. Otec vo výkone trestu nie je (ani nebol od nástupu) pracovne zaradený.

5.5. Ako vyplýva z podaného návrhu, ako i vyjadrenia navrhovateľa, rodičia sa o svoje dieťa (ako i jeho súrodencov umiestnených v CDR Topoľčany) zaujímajú.

6. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

7. Podľa § 54 ods. 2 písm. c) Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave.

8. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine, ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

9. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové

väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

10. Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

11. Podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine, súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

12. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

13. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

14. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

15. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

16. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

18. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

19. Ústavná starostlivosť je jednou z foriem náhradnej starostlivosti, ktorá nahrádza starostlivosť rodičov o maloleté dieťa, keď títo nezabezpečujú, resp. nemôžu starostlivosť zabezpečiť osobne. Jedná sa o výnimočné opatrenie, pričom súd k tejto forme náhradnej osobnej starostlivosti môže pristúpiť len výnimočne, ak iné formy náhradnej starostlivosti (náhradná osobná, pestúnska starostlivosť) nemožno nariadiť. V prejednáwanej veci mal súd preukázané, že ku dňu rozhodnutia súdu nebola známa osoba, ktorej by bolo maloletú S. možno zveriť do náhradnej osobnej, resp. pestúnskej starostlivosti. Zároveň bolo zistené, že ani jeden z rodičov sa o maloletú nemôže postarať. Otec z dôvodu výkonu trestu odňatia slobody a matka z dôvodu nedostatočných podmienok pre starostlivosť o maloletú. Je teda v najlepšom záujme maloletej S. nariadenie ústavnej starostlivosti, ktorú súd bude monitorovať v pravidelných intervaloch. V prípade, že maloletú bude možné zveriť do osobnej starostlivosti niektorého z rodičov, resp. inej fyzickej osobe, súd nariadenú ústavnú starostlivosť zruší. V súčasnosti nebolo v záujme maloletej S. nariadenie ústavnej starostlivosti v CDR Topoľčany i napriek tomu, že v predmetnom zariadení sú umiestnené jej sestry, keď pre opakované ochorenia dieťaťa a následnej hospitalizácie v nemocnici nebol realizovaný plán, v zmysle ktorého mala dvakrát mesačne navštevovať súrodencov v CDR Topoľčany. Stretnutie sa uskutočnilo len dvakrát, pričom v jednom prípade vzdialenie maloletej od profesionálnej matky bolo psychicky náročné pre dieťa a na sestry po emocionálnom vypätí nereagovala. Je evidentné, že maloletá z uvedeného dôvodu (potreba zotrvať v rodinnom prostredí), ako i pre jazykovú bariéru (maloletá nedostatočne ovláda jazyk slovenský), nie je zatiaľ pripravená na umiestnenie do CDR Topoľčany. Súd poukazuje na to, že i v prípade, ak by bola možnosť zverenia dieťaťa do náhradnej osobnej, resp. pestúnskej starostlivosti, je potrebné v rámci sociálnej práce s dieťaťom a rodinou intenzívne pracovať na udržiavaní súrodeneckých väzieb a náuke dieťaťa komunikovať i v jazyku slovenskom.

20. Zo strany rodičov, ktorí sú bez príjmu, i s poukazom na ich ďalšie vyživovacie povinnosti, určil súd výživné v súlade s § 62 ods. 3 Zákona o rodine, teda 30 % sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa. Jedná sa o tzv. „minimálne výživné“, ktoré je povinný uhrádzať každý z rodičov a to bez ohľadu na svoje možnosti, schopnosti a majetkové pomery. Rodičia sú určené výživné povinní platiť na účet CDR Komárno.

21. O náhrade trov konania rozhodol súd v súlade s § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje, v troch písomných vyhotoveniach.

Odvolanie musí obsahovať označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, označenie mena, zamestnania a bydliska účastníkov, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha, musí byť podpísané a datované.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že:

a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1,

- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa civilného mimosporového poriadku (iná ako peňažná povinnosť týkajúca sa maloletého, resp. podľa osobitného zákona (exekučný poriadok).

Rozsudok v časti výživného je vykonateľný doručením (§ 44 CMP).